

Introduktion till förtroendevalda

Kollektivtrafiknämnden

Datum 2026-08-06		
Handläggare Jonathan Molander För organisation Kansliavdelningen		

Innehåll

1	Kollektivtrafiknämnden	3
2	Kollektivtrafikförvaltningens organisation	3
3	Vad är kollektivtrafiknämndens uppdrag?	4
3.1.1	Hur påverkar nämnden och förvaltningen medborgarna i vardagen?	5
4	Beredningsprocess och sammanträde	5
4.1.1	Sammanträde.....	6
5	Styrdokument.....	6
6	Nämndspecifik ordlista, termer och begrepp	7

1 Kollektivtrafiknämnden

I denna introduktion kan du lära dig om kollektivtrafiknämnden organisation, ansvarsområde, arbetssätt, styrande dokument och hur kollektivtrafiknämnden påverkar medborgare i vardagen.

Region Dalarna är Regionala kollektivtrafikmyndighet och ansvarar för att det finns en tillfredställande trafik inom länen. För genomföra detta uppdraget har Region Dalarna tillsatt en kollektivtrafiknämnd.

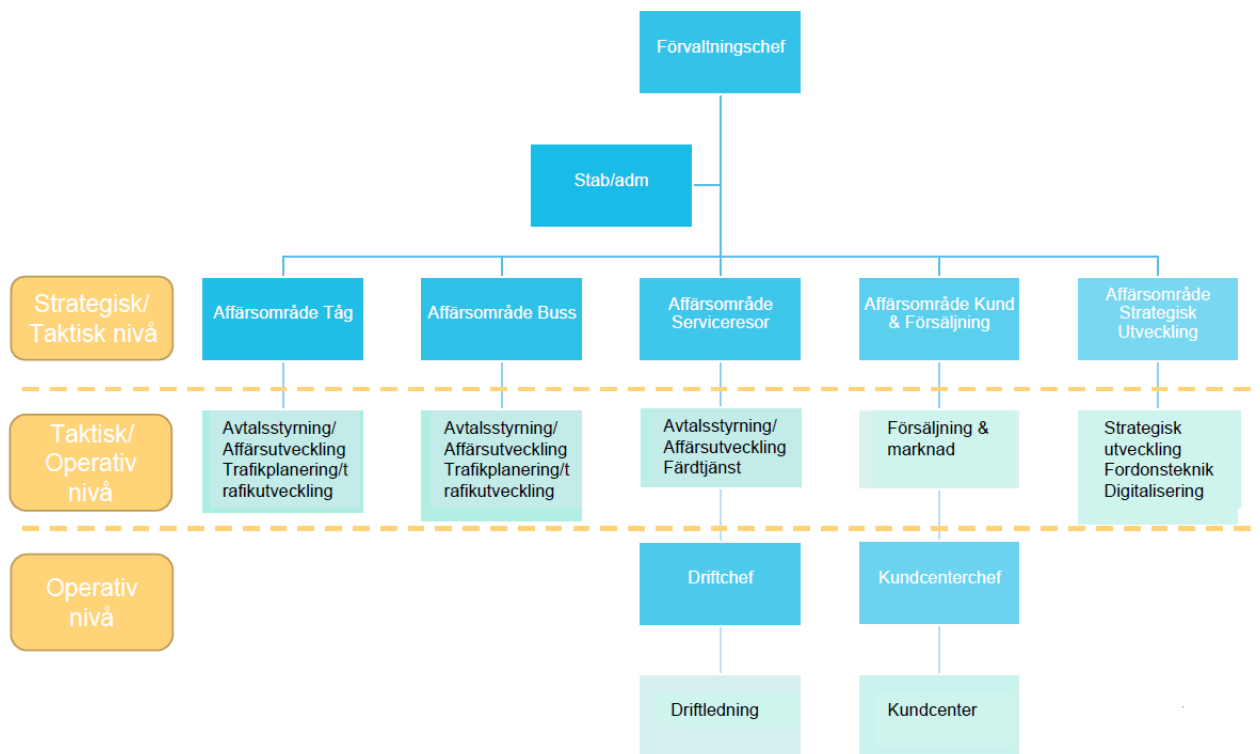
Kollektivtrafiknämnden består av nio ledamöter och nio ersättare, varav tre av ledamöterna är ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande.

Kollektivtrafiknämnden sammanträder sex gånger per år och har under 2026 haft sammanträden på fredagar mellan 10-17, under 2027 byter nämnden sammanträdes dag till torsdagar samma tid.

Kollektivtrafiknämnden sammanträder som regel i Dalarnas Hjälpmedelscenters lokaler i Borlänge kommun.

2 Kollektivtrafikförvaltningens organisation

För nuvarande är kollektivtrafikförvaltningen organiserad på nedanstående sätt.

Förvaltningen är indelad i de fem olika affärsområdena tåg, buss, serviceresor, kund & försäljning och strategisk utveckling. I de gröna rutorna hittar du de olika affärsområdenas ansvar inom förvaltningen.

3 Vad är kollektivtrafiknämndens uppdrag?

Enligt kap 2 § 1-2 i lag (2010:1065) om kollektivtrafik framgår det att:

§ 1 "Regionen och kommunerna inom ett län ansvarar för den regionala kollektivtrafiken.... Regionen och kommunerna får dock komma överens om att antingen regionen eller kommunerna ska bära ansvaret."

§ 2 "I de län där regionen ensam bär ansvaret för den regionala kollektivtrafiken är regionen också regional kollektivtrafikmyndighet."

I Dalarna har kommunerna och Region Dalarna år 2017 beslutat att ge Region Dalarna ansvaret för kollektivtrafiken. För att genomföra detta har det genomförts en skatteväxling där kommunerna reducerade sina skattesatser och Region Dalarna höjde skattesatsen med motsvarande summa för att finansiera kollektivtrafiken.

Detta beslut och efterföljande skatteväxling innebär att Region Dalarna har politiskt och ekonomiskt ansvar för kollektivtrafiken. Övergripande strategiska beslut fattas av regionfullmäktige men bereds av kollektivtrafiknämnden som också fattar övriga beslut på kollektivtrafikområdet.

Kollektivtrafiknämnden ansvarar för de uppgifter som enligt lag åvilar den regionala kollektivtrafikmyndigheten, vilket bland annat omfattar beslut om allmän trafikplikt.

Nämnden ansvarar även för beställarstyrningen av den regionala kollektivtrafiken och ska säkerställa att trafiken erbjuds i enlighet med lag, avtal och de ramar som fastställts av fullmäktige. I uppdraget ingår också att utöva beställaransvaret för de trafikbolag som regionen har delägarskap i.

Nämnden ska vidare ansvara för att kollektivtrafiken utförs på ett effektivt sätt när det gäller organisation, kvalitet, tillgänglighet och pris. I trafikfrågor ska nämnden samråda med länets kommuner, organisationer, resenärer, företag och berörda myndigheter, inklusive kollektivtrafikmyndigheter i angränsande län.

Nämnden kan även skapa överenskommelser med en eller flera andra kollektivtrafikmyndigheter om beslutsrätt avseende allmän trafikplikt inom myndigheternas gemensamma område. Därutöver ansvarar nämnden för tillämpningen av taxor enligt fullmäktiges beslut samt för att ta fram en årlig rapport om bland annat trafikplikt, avtalsparter och trafikens utveckling.

Nämnden ska också säkerställa att offentligt ägd infrastruktur, såsom hållplatser och bytespunkter, upplåts på konkurrensneutrala och icke-diskriminerande villkor. Slutligen ansvarar nämnden för trafikinformation.

3.1.1 Hur påverkar nämnden och förvaltningen medborgarna i vardagen?

Kollektivtrafikförvaltningen ansvarar för planering, drift, trafikadministration och handläggning av myndighetsfrågor som rör kollektivtrafiken i hela Dalarna. Kollektivtrafikförvaltningen har cirka 100 anställda som arbetar med trafikplanering, ekonomi, utveckling och kundservice, idag finns förvaltningens lokaler i Borlänge. Förvaltningen har inga taxi-, busschaufförer eller lokförare anställda då Region Dalarna upphandlar buss, tåg och särskild trafik av trafikföretag.

Kollektivtrafiknämnden påverkar medborgare i vardagen genom de beslut som styr hur kollektivtrafiken fungerar i praktiken. Det handlar till exempel om vilka buss- och tåglinjer som ska finnas, hur ofta trafiken ska gå, vilka tider som ska passa för resor till arbete, skola, vård och fritidsaktiviteter samt hur tillgänglig trafiken ska vara för olika grupper av resenärer.

Nämnden påverkar också vardagen genom beslut om taxor och biljettregler, trafikinformation, kvalitet och krav på de trafikföretag som utför trafiken. För personer som inte kan resa med den ordinarie kollektivtrafiken har nämnden även betydelse genom ansvar kopplat till färdtjänst, riksfärdtjänst och sjukresor. På så sätt berör nämndens arbete både den dagliga pendlingen och människors möjlighet att ta sig till viktiga samhällsfunktioner i hela länet.

4 Beredningsprocess och sammanträde

Inför varje år tar kollektivtrafiknämndens nämndcontroller tillsammans med förvaltningens ledning och ordförande i nämnden fram en processplan för beredningsprocessen till kommande år.

Ledningen i förvaltningen har löpande möte där pågående och kommande ärenden diskuteras och planeras. Beredningsprocessen inför ett sammanträde inleder med att nämndcontroller tar fram preliminära ärendelistor inför det så kallade stoppdatumet, som är sista datumet en handläggare får lämna in handlingar till ett sammanträde.

När handläggarna har tagit fram underlag kvalitetssäkras dessa av ansvarig chef och nämndcontroller. Efter detta går ärendet vidare till ordförandeberedning.

På ordförandeberedningen medverkar ordförande, förvaltningens ledning, berörda tjänstepersoner och nämndcontroller. Där diskuteras alla ärenden inför det kommande sammanträdet.

Efter det går ärendena vidare till presidieberedningen där medverkar samma personer som på ordförandeberedningen med undantaget att nu medverkar hela presidiet istället för enbart ordförande.

På presidieberedningen för oppositionen möjlighet att till exempel informera om de anser att underlagen är otydliga eller om underlagen behöver kompletteras med ytterligare information.

4.1.1 Sammanträde

Vid mötets början sköter sekreteraren uppropet. Under resten av mötet för sekreteraren protokoll i enlighet med gällande rutiner och lagstiftning.

Eventuella skriftliga reservationer, yrkanden och protokollsanteckningar under mötet ska skickas in till sekreteraren via e-post.

Ersättare och övriga tjänstepersoner som närvarar på hela sammanträdet får sitta vid borden på sidorna av sammanträdesbordet. Andra föredragande sitter inte med under hela mötet utan närvarar endast under sina respektive punkter i dagordningen.

Om något ärende kräver omedelbar justering hanteras detta direkt efter sammanträdet. Eftersom signeringen är digital behöver ordförande och justerare inte nödvändigtvis stanna kvar på regionkontoret.

Efter sammanträdet lämnar ledamöter och ersättare eventuellt in arvodesblanketter enligt gällande arvodesreglemente.

Protokollet skickas för digital signering av ordförande, justerare samt sekreterare. Justerat protokoll anslås samt publiceras i mötets mapp i Netpublicator.

5 Styrdokument

Nedan redovisas de viktigaste styrdokumentet för din nämnd.

Kollektivtrafikens basutbud

Kollektivtrafikplanen

Långsiktigt program Tåg i Bergslagen 2025-2035

Regionalt trafikförsörjningsprogram Dalarna 2023-2032

Reglemente för sjukresor Region Dalarna

Regionplanen

Samverkansformer inom kollektivtrafikområdet mellan Region Dalarna och Dalarnas kommuner

Skolskjutsreglementet Dalarnas län

Utvecklingsplan för regional persontågtrafik i Dalarna 2025 med utblick mot 2050

Verksamhetsplanen för kollektivtrafiknämnden

Länkar till kollektivtrafiknämndens styrdokument:

[Kollektivtrafik - Region Dalarna](#)

6 Nämndspecifik ordlista, termer och begrepp

Begrepp

Allmän trafikplikt = Krav på att upprätthålla linjetrafik som marknaden inte klarar av på kommersiella grunder.

Anropsstyrd trafik = Tur eller sträcka som endast trafikeras efter beställning via telefon eller via andra digitala kanaler. Beställningen måste göras en bestämd tid innan avresa

Bytespunkt = Ett samlingsnamn för hållplatser och resecentrum. En utpekad plats för på-, av- och omstigning mellan ett eller flera trafikslag.

Delegering = Att överlåta beslutanderätt till någon annan (delegat) som fattar beslut i nämndens/organets ställe.

Kollektivtrafik = Persontransporter av allmänt ekonomiskt intresse som erbjuds allmänheten fortlöpande och utan diskriminering.

Linjelagd kollektivtrafik = Kollektivtrafik som går enligt förbestämd tidtabell.

Trafikföretag = Utförare av kommersiell eller upphandlad kollektivtrafik.

Trafikförsörjningsprogram = Det styrdokument som fastställer länets mål och visioner för kollektivtrafiken.

Turtäthet = Hur ofta ett fordon avgår på en viss linje under en viss tid.

Serviceresor = Särskilda persontransporter som sjukresor och färdtjänst.

Verkställighet = Åtgärder som genomförs av förvaltningen utifrån redan fattade beslut utan eget beslutsutrymme eller egna bedömningar.

Ägarstyrning = Styrning av bolag/verksamhet genom ägarrollen, t.ex. genom mål, direktiv och uppföljning från ägaren (kommun/region). (Allmänt begrepp i kommunal styrning; kopplat till uppsikt och ägande enligt kommunallagen.)

Förkortningar

BIMS = Biljettsystem i Mellansverige AB

KTN = Kollektivtrafiknämnden

KTF = Kollektivtrafikförvaltningen

NKI = Nöjd Kund Index

RKM = Regional kollektivtrafikmyndighet

TiB = Tåg i Bergslagen
